

Kadernota sport en bewegen Gemeente Eijsden

2009 - 2012

April 2008

Voorwoord wethouder

Beste lezer,

Algemeen wordt aangenomen dat sporten goed is voor de lichamelijke en geestelijke conditie van onze burgers. Het rijk is van mening dat we desondanks te weinig bewegen en dat we mede daardoor te dik worden. Dit geldt niet alleen voor jongeren. Ook ouderen zouden meer aan bewegen moeten doen. Sport versterkt tevens de sociale cohesie in onze kernen.

Het is om bovengenoemde redenen dat de gemeenteraad van Eijsden het college opdracht heeft gegeven een nota sport en bewegen op te stellen met als doel onze burgers (meer) aan het bewegen te krijgen. Tevens werd gevraagd om aan de nota een accommodatieparagraaf toe te voegen. Wij hebben het Huis voor de Sport bereid gevonden deze nota voor Eijsden op te stellen. De nota is tot stand gekomen na sessies met diverse partijen zowel intern (Raad, College, Ambtelijk) als extern (o.a. sportverenigingen, scholen, onderwijs).

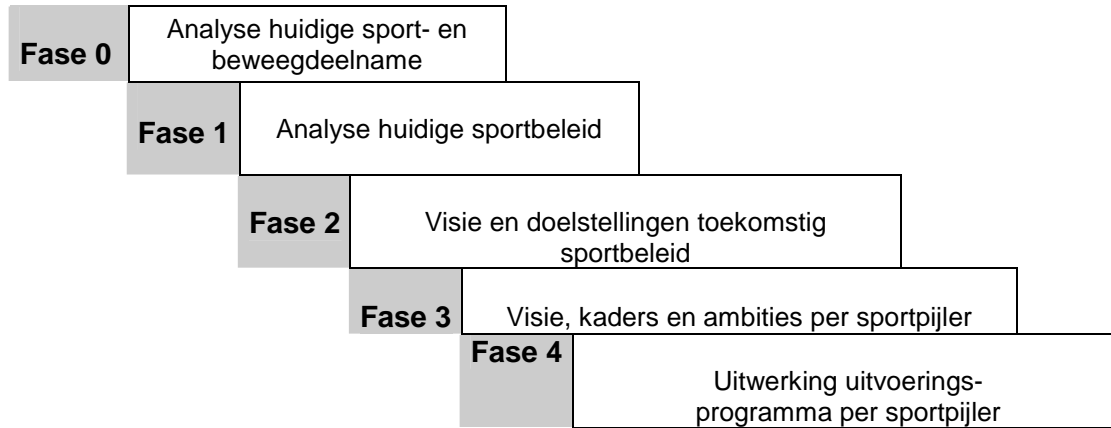
Hopelijk draagt deze nota bij aan de realisatie van de belangrijkste doelstelling om namelijk meer inwoners aan te zetten tot bewegen.

Met vriendelijke groet,

Ed Warnier
Wethouder Sport

Inleiding

Bij de totstandkoming van de kadernota sport en bewegen Eijsden is gekozen voor een interactief proces waarbij met diverse partijen (zowel intern als extern) gesproken is. De volgende fasen worden in het proces onderscheiden:

Ten behoeve van fase 0 zijn er enquêtes uitgezet onder inwoners en sportverenigingen. Vervolgens is in fase 1 inzicht verworven in de rol en betekenis van sport in het gemeentelijk beleid anno 2007 door bestudering van relevante gemeentelijke beleidsdocumenten en zijn er diverse interviews en bijeenkomsten georganiseerd. Daarnaast is in de bijlage een korte analyse van de externe trends en ontwikkelingen, provinciaal en landelijk beleid toegevoegd.

In de hoofdstukken 2 t/m 6 zijn de sportpijlars uitgewerkt. Per pijler worden de gemeentelijke visie en ambities geformuleerd. In hoofdstuk 7 wordt tenslotte de relatie tussen sport en bewegen en de andere programmalijsene gelegd. Na vaststelling van de kadernota wordt een apart uitvoeringsprogramma geschreven waarin de doelstellingen, acties, resultaten, partners en financiering verder uitgewerkt worden. De reikwijdte van de sport en beweegnota is vier jaar.

Hoofdstuk 1 Sport en bewegen in Eijsden

1.1 Visie op sport en bewegen in Eijsden

De gemeente Eijsden wil dat zoveel mogelijk inwoners sporten en bewegen en wil inwoners daartoe stimuleren.

Sport en bewegen wordt ervaren als ontspannend en draagt bij aan lichamelijke en geestelijke gezondheid. Daarnaast wordt sport ook steeds nadrukkelijker ingezet om andere doelen te bereiken. Verbetering van de leefbaarheid, vergroting van de participatie van burgers, tegengaan van isolement, tegengaan van overlast door jongeren en het wegwerken van gezondheidsachterstanden zijn daarvan voorbeelden. Om goed en gericht sportstimuleringsbeleid uit te kunnen voeren is het van belang dat het sportaanbod aansluit op de wensen en behoeften van de inwoners, dat er voldoende kwalitatieve voorzieningen zijn om dit aanbod te kunnen verwezenlijken, partijen openstaan voor samenwerking en dat er een subsidiesystematiek wordt gehanteerd waardoor sporten en bewegen mogelijk is voor een betaalbare prijs.

Het verenigingsleven neemt een belangrijke plaats in in de gemeente Eijsden. In deze nota is er naast het sporten in verenigingsverband ook aandacht voor de ongebonden sporter die wil sporten en bewegen in de openbare ruimte of bij de commerciële aanbieder.

1.2 Doelstellingen

1. Eijsden wil zoveel mogelijk inwoners aan het sporten en bewegen krijgen en houden.
 - Dit betekent dat het aantal inwoners dat het afgelopen jaar geen sport- of beweegactiviteiten ondernomen heeft terug wordt gedrongen van 20% naar 15%.¹
 - Het aantal inwoners van 18-54 jarigen dat voldoet aan de beweegnorm stijgt van 78% naar 85%.²
 - Verhoging van de Eijsdense kinderen (9-12 jarigen) die voldoen aan de beweegnorm van 23% naar 50%.
 - Verhoging van de Eijsdense jongeren (12-19 jarigen) die voldoen aan de beweegnorm van 42% naar 55%.
2. Eijsden wil de kwaliteit van sporten en bewegen verhogen met een gericht en passend sportaanbod, vitale verenigingen en adequate sportvoorzieningen.
3. Eijsden wil sporten en bewegen inzetten om maatschappelijke doelen te realiseren zoals leefbaarheid, gezondheid en burgerparticipatie.

Om deze doelstellingen te realiseren geven we in de hoofdstukken 2 tot en met 6 invulling aan de vijf pijlers: sportstimulering, sportaanbod, sportvoorzieningen, sportnetwerk en subsidies en tarieven. Gezamenlijk vormen deze pijlers het sportbeleid van de gemeente Eijsden.

¹ Het percentage is afkomstig uit de resultaten van de inwonersenquête 2007 ten behoeve van de sport- en beweegnota

² De beweegnorm houdt in: vijf of meer dagen in zomer en winter tenminste 60 minuten per dag lichaamsbeweging zoals bijvoorbeeld wandelen of fietsen, tuinieren, sporten, buitenspelen of beweging op school of op het werk. Het gaat om alle lichaamsbeweging die tenminste even inspannend is als stevig doorlopen of fietsen. Onderzoeksgegevens zijn afkomstig uit de GGD rapportage BOS kompas 2007.

Hoofdstuk 2 Sportstimulering

2.1 Inleiding

Sportstimulering is erop gericht om zoveel mogelijk mensen te stimuleren om te sporten en bewegen. Hierbij is het van belang om aandacht te hebben voor alle doelgroepen en de relatie die deze doelgroepen hebben naar andere beleidsterreinen zoals buurt, onderwijs, zorg en gezondheid.

Op basis van de enquêtes die ten behoeve van deze kadernota in 2007 zijn afgenomen en het door de GGD in 2007 uitgevoerde BOS kompas onderzoek wordt de ambitie gesteld om de inwoners uit de gemeente Eijsden die geen sport- en beweegactiviteiten ontplooiën te verkleinen en het aantal inwoners (zowel jeugd als volwassenen) dat voldoet aan de beweegnorm te verhogen.

In de gemeente Eijsden wordt gerichte aandacht besteed aan de sportstimulering voor de jeugd (brede school ontwikkeling en BOS project) en ouderen (Meer Bewegen voor Ouderen). Meer specifieke doelgroepen worden op het gebied van sportstimulering momenteel niet onderscheiden.

Eijsden zou een aantal specifieke sporten extra onder de aandacht kunnen brengen bij de inwoners. Gezien de ligging in het heuvelland en de benoemde favoriete sporten van inwoners (wandelen, fitness, fietsen, zwemmen en hardlopen) is er aanleiding om aandacht te besteden aan sporten die in het buitengebied bedreven kunnen worden.

Eijsden zou zich nog meer als wielergemeente kunnen profileren. Daarbij zou gedacht kunnen worden aan: de organisatie van wielervedstrijden (naast de huidige hel van het Mergelland en Bart Brentjens Challenge), de organisatie van een gemeentelijke fietsdag, de organisatie van kennismakingsactiviteiten voor de jeugd en een fiets themamaand met diverse activiteiten.

2.2 Visie en ambities

Om zoveel mogelijk inwoners te stimuleren te sporten en bewegen moet zoveel mogelijk aangesloten worden bij de leefomgeving en levensfase van onze inwoners. De volgende omgevingen worden daarbij onderscheiden: buurt, onderwijs, werk, zorg en gezondheid, leisure.

2.2.1 Buurt

Om de leefbaarheid en sociale kernen te behouden en te versterken kan sport worden ingezet als middel. De buurt kan fungeren als een belangrijke ontmoetingsplek voor de verschillende inwoners. In de kernen Gronsveld en Rijckholt is gestart met leefbaarheidsprojecten. Sport en bewegen kan een rol spelen bij het verhogen van de leefbaarheid in de kernen. Vanuit de leefbaarheidsprojecten zouden bijvoorbeeld straatvoetbalactiviteiten op trapveldjes door voetbalverenigingen uit de buurt georganiseerd kunnen worden. Ouderverenigingen van basisscholen zijn tevens een interessante partner om vanuit de school activiteiten in de buurt te organiseren.

Vanuit de leefomgeving buurt zijn vanuit het jeugd- en speelvoorzieningenbeleid ook aanknopingspunten. Wat betreft sportstimulering onder de jeugd is in 2007 het BOS project in Eijsden gestart dat gericht is op jongeren van 10 tot 19 jaar. Het project komt voort uit de zogenaamde Buurt Onderwijs Sport regeling van het Ministerie van VWS en loopt t/m 2010. De komende vier jaren zal vanuit BOS de aandacht met name liggen bij het activeren van de inactieve jeugd, de doorstroming naar de verenigingen en het betrekken van jongeren bij vrijwilligerswerk in de sportvereniging. Vanaf 2010 vraagt de structurele verankering van de BOS activiteiten aandacht. De speelvoorzieningen komen in hoofdstuk 4 aan de orde.

Ambities:

- De leefbaarheid en sociale cohesie mede verbeteren door de inzet van sport en bewegen.
- Er komt een intensievere samenwerking tussen het onderwijs, de lokale sportaanbieders en de buurt.

- Uitvoering geven aan het speelvoorzieningenbeleid. Spreiding en kwaliteit van speelvoorzieningen in de diverse kernen.
- Inzet van sport en bewegen door de jongerenwerker richting hangjongeren.
- Ouderen worden in beweging gebracht en gehouden. Doorstroming vindt zoveel mogelijk plaats naar de reguliere vereniging.

2.2.2 Onderwijs

Door sport- en beweegactiviteiten rondom de vertrouwde omgeving van school te organiseren, maken kinderen op laagdrempelige wijze kennis met de basis van sport en bewegen. De brede school ontwikkeling is daarin belangrijk voor de gemeente Eijsden. De gemeente streeft daarbij naar een sportieve invulling van de dagarrangementen tijdens en na, in en rondom de school met medewerking van sportaanbieders en sportbonden. Vanuit de impulsregeling brede school, sport en cultuur kunnen beroepskrachten gefinancierd worden met combinatiefuncties binnen de school (vakleerkrachten LO) en buiten de school (sportverenigingen) en naar dagelijks sporten binnen en buiten schooluren. Momenteel is er niet voor alle basisscholen voldoende capaciteit om te gymen. Zwemonderwijs wordt dan ook voor enkele groepen ingezet als 'natte gymles'. De onderwijsinspectie is niet gecharmeerd van deze oplossing. Gemeente Eijsden wil scholen in de toekomst faciliteren bij het verzorgen van bewegingsonderwijs. De basis voor een sportieve leefstijl wordt immers op school gelegd.

Ambities:

- Het onderwijs wordt een belangrijke partner bij de uitvoering van het sport en beweegbeleid.
- De gemeente biedt professionele ondersteuning aan het basisonderwijs ter verbetering van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs en ter ondersteuning van de sportverenigingen. Dit zou gerealiseerd kunnen worden in de vorm van een zogenaamde combinatiefunctionaris.
- Het onderwijs en de buitenschoolse opvangorganisaties bieden vijf beweegmomenten per week.
- Het middelbaar onderwijs organiseert maatschappelijke stages bij sportverenigingen. Dit om de oudere jeugd te stimuleren vrijwilligerswerk uit te voeren.

2.2.3 Werk

Uit onderzoek blijkt dat gezonde en fitte werknemers een hogere arbeidsproductiviteit hebben, een lager ziekteverzuim en bezoeken minder vaak een huisarts. Voor de gemeente Eijsden is het van toegevoegde waarde om het thema sport en bewegen onderdeel te maken van de bedrijfsvoering.

Ambities:

- Gemeente Eijsden gaat zich inzetten om hun werknemers te stimuleren fitter en gezonder te worden.

2.2.4 Zorg en gezondheid

Gezondheidsstimulering is een belangrijke legitimatie om te investeren in sport- en beweegbeleid. Er zijn drie doelgroepen die op het gebied van zorg en gezondheid onderscheiden worden: ouderen, chronisch zieken en mensen met een beperking. Vergrijzing is een ontwikkeling die ook in Eijsden speelt. Uit de bevolkingsprognoses blijkt dat het aantal ouderen in Eijsden sterk zal stijgen. Uiteindelijk zal het aantal mensen dat ouder is dan 65 jaar in 2027 bijna een kwart van de bevolking van Eijsden vormen, tegenover 16% in 2007. Sport en bewegen is voor deze doelgroep van belang. De gemeente vindt het dan ook belangrijk dat er een passend aanbod voor deze doelgroep wordt gerealiseerd. Voor mensen met een beperking is sport en bewegen niet altijd vanzelfsprekend. De gemeente wil drempels voor sportoefening voor deze doelgroep verminderen en gerichte sport- en beweegactiviteiten inzetten voor deze doelgroep.

Ook in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) zijn er kansen vanuit sport en bewegen die een relatie hebben naar de leefomgeving zorg en gezondheid. Er kan een groot aantal raakvlakken tussen sport en de WMO worden geconstateerd:

- sport bevordert een brede maatschappelijke participatie;
- sport bevordert een actieve levensstijl en verhoogt de zelfredzaamheid;
- sport draagt bij aan een integratie van mensen met een beperking;
- sportverenigingen en sportaccommodaties kunnen dienen als preventieve ondersteuning van jongeren en hun ouders door het creëren van een vindplaats voor vroegsignalering.

Een actieve levensstijl en hoge sportparticipatie is niet langer alleen doel op zich, maar wordt als gevolg van de positieve externe effecten ook nadrukkelijk ingezet als middel om beleidsdoelstellingen te realiseren. Naast een positieve invloed op de gezondheid, de maatschappelijke participatie, integratie en sociale cohesie wordt in de sport ook een belangrijke basis gelegd voor de sociale en emotionele ontwikkeling van kinderen en volwassenen; onderdelen die ook nadrukkelijk in de WMO zijn terug te vinden.

In de nota 'Samen Gezond!' zijn regionale prioriteiten van volksgezondheid vastgelegd. Roken, schadelijk alcoholgebruik, overgewicht, depressie en diabetes krijgen zowel in de regio Zuid-Limburg als door de overheid extra aandacht. Op het gebied van overgewicht, depressie en diabetes kan bewegen een positieve invloed hebben en is een integrale aanpak interessant. De percentage's overgewicht en diabetes liggen in de regio Zuid-Limburg hoger dan het landelijke gemiddelde. In het kader van het BOS project is het van belang dat de projecten vanuit het GGD basispakket worden afgestemd op de BOS activiteiten.

Ambities:

- Inzicht in vraag en aanbod voor inactieven en kwetsbare doelgroepen.
- Inactieven en kwetsbare doelgroepen gaan en blijven sporten en bewegen.
- Vermindering gezondheidsachterstanden door de inzet van sporten en bewegen.

2.2.5 Leisure

Vrijtijdsbesteding van mensen verandert en wordt beïnvloed door diverse trends en ontwikkelingen zoals individualisering, flexibilisering en commercialisering. Dit vraagt om een veranderende rol van de sportaanbieders zoals de traditionele sportverenigingen maar ook om een herbezinning van de gemeentelijke rol ten aanzien van commerciële aanbieders. Daarnaast wordt de openbare ruimte steeds belangrijker voor sportieve recreatie. De onlangs verschenen toeristische nota van de gemeente Eijsden en Margraten biedt aanknopingspunten om diverse sportieve arrangementen te faciliteren.

Het ongeorganiseerde sporten in de openbare ruimte zoals fietsen, skaten en wandelen is sterk in opkomst. De inwoners van de gemeente Eijsden hebben aangegeven dat wandelen, fitness, fietsen, zwemmen en hardlopen/trimmen de meest favoriete sporten zijn. Dit zijn dus veelal sporten die gemakkelijk individueel in de openbare ruimte uitgeoefend kunnen worden.

Ambities:

- Het aanbieden van sportieve arrangementen in het kader van de toeristische visie.
- Samenwerking met Belgische grensgemeenten en participeren in Interreg projecten.

Hoofdstuk 3 Sportaanbod

3.1 Inleiding

Sportstimulering is niet mogelijk zonder beschikbaar sportaanbod in georganiseerd, ongeorganiseerd of anders georganiseerd verband. De georganiseerde sport wordt voornamelijk aangeboden door de Eijdsense sportverenigingen. Steeds meer mensen sporten daarnaast ook in ongeorganiseerd en anders georganiseerd verband.

In Eijdsen is er een relatief groot aantal verenigingen vertegenwoordigd. De belangrijkste knelpunten die genoemd zijn door verenigingen zijn financiële knelpunten en een tekort aan vrijwilligers. De traditionele vereniging in Eijdsen wordt gedwongen haar rol te heroverwegen. Niet alleen door knelpunten intern, zoals het bovengenoemde tekort aan vrijwilligers. De landelijke sportkoepel NOC*NSF stelt bijvoorbeeld dat alleen de verenigingen die willen en kunnen inspelen op een uitgebreidere maatschappelijke rol levensvatbaar zijn. Alleen die vereniging die inspeelt op ontwikkelingen, heeft in de toekomst voldoende vitaliteit om te kunnen blijven bestaan. Vitaal in de zin van: bereidheid tot verandering, georiënteerd op de maatschappij, klant- en omgevingsgericht en beschikkend over een kwalitatief hoogwaardige organisatie. De vitale vereniging is volgens NOC*NSF dus niet alleen intern gericht maar met name ook extern.

Verenigingen geven aan gebrek aan ondersteuning (bijvoorbeeld de doorverwijsfunctie van de gemeente met betrekking tot verenigingsondersteuning, invulling ARBO wet) vanuit de gemeente te ervaren. Daarnaast geeft een aantal verenigingen aan dat krachtenbundeling voor de toekomst van belang is.

3.2 Visie en ambities

Inwoners van de gemeente Eijdsen worden in staat gesteld om te kunnen sporten en bewegen vanuit hun eigen interesse, in een bereikbare en geschikte omgeving en tegen een betaalbare prijs. Een passend sportaanbod is dan ook noodzakelijk. De sportverenigingen en de vele vrijwilligers nemen daarbij in Eijdsen een erg belangrijke rol in. Er is daarnaast ook oog voor de ongebonden sporter die wil sporten in de openbare ruimte of bij de commerciële aanbieder.

Wat betreft het sportaanbod wordt dus onderscheid gemaakt in de georganiseerde, anders georganiseerde en ongeorganiseerde sport. In onderstaande paragrafen wordt voor ieder onderdeel de visie en ambities beschreven.

3.2.1 Faciliteren georganiseerde sport

De gemeente Eijdsen blijft zich richten op ondersteuning van sportverenigingen omdat de verenigingen vrijwilligersorganisaties zijn die een belangrijke bijdrage leveren aan het sportbeleid. Zonder een goed functionerend verenigingsleven is een bijdrage door sport aan diverse maatschappelijke doelen ondenkbaar. Verenigingen geven aan de inhoudelijke verenigingsondersteuning en de doorverwijsfunctie van de gemeente Eijdsen daarin momenteel te missen. Als verenigingen een rol willen vervullen binnen de driehoek buurt, onderwijs en sport of als een volwaardige partner van de kinderopvang dan is gerichte ondersteuning noodzakelijk. Daarnaast geven andere verenigingen aan te willen onderzoeken wat de mogelijkheden voor een fusie zijn. Bij gerichte ondersteuning van de verenigingen kan onderscheid gemaakt worden in:

Verenigingsondersteuning: ondersteuning bij alledaagse verenigingsvraagstukken.
Verenigingsadvisering: advisering op strategisch en tactisch niveau bij verdergaande samenwerkingsverbanden en fusies (bijvoorbeeld brede school ontwikkeling, fusies).

Ambities:

- De sportvereniging is de belangrijkste partner bij de uitvoering van het sport en beweegbeleid.
- Op bestuurlijk niveau samenwerking tussen verenigingen bevorderen en stimuleren tot fusie-initiatieven.

- Het bieden van inhoudelijke ondersteuning aan verenigingen.

3.2.2 Samenwerking met anders georganiseerde sport

De anders georganiseerde sport wordt primair overgelaten aan de commerciële sector maar krijgt binnen het sportstimuleringsbeleid wel aandacht. De commerciële sector, denk bijvoorbeeld aan recreatiepark dagstrand Oost-Maarland, kan bijvoorbeeld een rol spelen in het aanbod van activiteiten. Daar waar de commerciële sector een bijdrage levert aan het gemeentelijk sportbeleid, zullen ze als partner worden ingezet.

De gemeente zal het overige aanbod (ouderenaanbod, zwemaanbod etc) beter op elkaar afstemmen, waardoor er sterker vanuit een integrale aanpak zal worden gewerkt.

Ambities:

- Commerciële aanbieders zijn partners en uitvoerders van beleid.
- Inventarisatie en afstemming van het totale sportaanbod.

3.2.3 Ruimte voor de ongeorganiseerde sport

Ten aanzien van het aanbod voor de ongeorganiseerde sporter treedt de gemeente Eijsden met name voorwaardenscheppend op, door op het gebied van ruimtelijke ordening en toerisme en recreatie de mogelijkheden om te sporten en bewegen in de openbare ruimte structureel in te bedden. Daarnaast liggen er kansen op het gebied van de inzet van Interreg IV gelden. Bovendien is er aandacht voor de jeugd die in de nabijheid van huis en school wil sporten en spelen.

Ambities:

- Ontwikkeling van sport- en beweegmogelijkheden door de aanleg van voorzieningen in de openbare ruimte die tevens dienst doen voor recreatieve en toeristische doeleinden.
- Inventariseren van de subsidiemogelijkheden vanuit Interreg IV.

Hoofdstuk 4 Sportvoorzieningen

4.1 Inleiding

De sport en beweegvoorzieningen vormen veelal de basis om te kunnen sporten binnen de (on)georganiseerde en anders georganiseerde sport. Het accommodatiebeleid is daardoor een belangrijke pijler binnen het sportbeleid. Het stelt de kaders met betrekking tot het faciliteren van sportverenigingen en biedt de garantie voor een laagdrempelig sportaanbod aan de burgers.

4.2 Visie en ambities

Sportvoorzieningen vormen een basisvoorwaarde om te kunnen sporten. De gemeente draagt zorg voor voldoende binnen- en buitensportaccommodaties en bevordert een optimale inzet en multifunctioneel gebruik van diverse buitensportaccommodaties.

De sportvoorzieningen zijn niet langer een doel op zich, maar een van de voorwaarden om uitvoering te kunnen geven aan het lokale sportbeleid. Voorzieningen met een hoge bezettingsgraad en multifunctioneel gebruik hebben een hogere maatschappelijke waarde.

De leefbaarheid in de kernen heeft voor de gemeente een hoge prioriteit. De aanwezige voorzieningen spelen hierbij een rol. De vraag naar en invulling van sporten en bewegen binnen de kernen zal leidend zijn en de voorzieningenbehoefte zal hierop moeten aansluiten. Clustering en centralisatie van accommodaties zou hiervan een gevolg kunnen zijn. Wat opvalt is dat de gemeente Eijsden een sterk verouderde huisvestingsrapportage heeft. Daarmee heeft de gemeente Eijsden geen toekomstvisie op het gebied van sportvoorzieningen geformuleerd en worden de voorzieningen nu op ad hoc basis onderhouden. Bezettingsgraden, toekomstverwachtingen en beleid zouden moeten leiden tot keuze's op het gebied van de sportvoorzieningen.

Met uitzondering van de gymzaal Mesch zitten de gymzalen over het algemeen vrij vol en staat de beschikbaarheid van de gemeentelijke sportaccommodaties dus onder druk. De nieuwe sporthal in Gronsveld wordt nog onvoldoende benut. De sporthal wordt door de school intensief gebruikt. De kwaliteit van de hal met name op het gebied van licht/stof is zeer slecht.

Voor wat betreft het zwembad is er een apart rapport geschreven over de exploitatie van het bad. De buitenvoorzieningen bij het zwembad zijn beter te benutten.

Er zijn plannen om Jeu de Boules banen aan te leggen. De gemeente Eijsden voert hierin echter niet de regie en de banen zijn dan ook niet in eigendom van de gemeente.

In het kader van de leefbaarheid en zeker bij de ontwikkeling van de nieuwe wijk Poelveld is het van belang om voldoende trapveldjes en speelvoorzieningen voor de jeugd te realiseren. De realisatie van een Cruiff court kan daarbij interessant zijn. Wat opvalt is dat aan het geformuleerde speelruimtebeleid in 2003 geen extra gelden beschikbaar zijn gesteld. Het is interessant om schoolpleinen zodanig in te richten dat ze uitdagen tot bewegen en ook openbaar toegankelijk zijn.

Het doorlichten van de huidige onderhoudstoestand van de sportvoorzieningen is van belang om een kostenraming voor de komende jaren te kunnen maken. Bij de aanleg van nieuwe velden zou de aanleg van kunstgras in overweging genomen moeten worden.

Er liggen kansen op het gebied van het multifunctioneel inzetten van verenigingslocaties. In Oost Maarland gebeurt dit bijvoorbeeld al door de voetbalvereniging in het kader van het jeugdbeleid. Ook voor andere voorzieningen geldt dat deze multifunctioneler ingezet kunnen worden.

Ambities:

- Vernieuwing van de gemeentelijke huisvestingsrapportage.
- Multifunctioneel inzetten van verenigingsaccommodaties.
- Realiseren van voldoende speelmogelijkheden in de diverse kernen.
- Een goed dekkend en kwalitatief netwerk aan wandel- en fietsroute's.

Hoofdstuk 5 Sportnetwerk

5.1 Inleiding

Sport maakt integraal onderdeel uit van de maatschappij. Daarbij is sport steeds minder een afgebakend terrein en de samenwerking met andere sectoren wordt hechter. Dit betekent dat ontwikkelingen in andere maatschappelijke sectoren, ook voor de sport consequenties hebben. Door een goede samenwerking tussen de partners in het netwerk kan worden gewerkt aan continuïteit en professionaliteit.

De samenwerking met externe partners in buurt en onderwijs wordt in de komende jaren opgepakt. Voor verenigingen is er momenteel geen inhoudelijke ondersteuning en/of doorverwijfsfunctie vanuit de gemeente beschikbaar. De Eijdsdense sportverenigingen blijven een belangrijke uitvoerder van het sportbeleid. Om deze functie goed te kunnen blijven vervullen is een gerichte ondersteuning noodzakelijk.

De gemeente Eijdsden heeft wel contact met verenigingen maar deze contacten zijn vooral gericht op overleg over subsidies, tarieven en accommodaties. Bovendien hebben deze contacten geen structureel karakter. Er is in Eijdsden dan ook geen sportraad meer aanwezig.

5.2 Visie en ambities

De gemeente Eijdsden wil investeren in een netwerk waarin alle partners van het sportbeleid zijn vertegenwoordigd. De gemeente zal hiertoe het initiatief tonen, de partners bepalen zelf de mate en invulling van participatie. De gemeente vindt het belangrijk om samen met de partners invulling en uitvoering te geven aan het beleid en om samenwerking en samenhang te stimuleren.

Behalve een sportnetwerk met alle partners, zal de gemeente een aparte overleg- en ondersteuningsstructuur voor de sportverenigingen realiseren in de overtuiging dat deze vrijwilligersorganisaties extra aandacht en begeleiding nodig hebben. Dit moet ertoe leiden dat de communicatie verder wordt verbeterd, er inzicht komt in de gewenste ondersteuning zodat verenigingen toekomstbestendig worden.

Ambities:

- Het inrichten van een sportnetwerk waarin alle partners zijn betrokken.
- Het inrichten van een overlegstructuur met alle sportverenigingen.

Hoofdstuk 6 Subsidies en tarieven

6.1 Inleiding

Subsidies en tarieven vormen het sluitstuk op de voorgaande pijlers. Het zijn instrumenten die kunnen bijdragen aan de beoogde beleidsuitgangspunten.

In 2004 zijn de beleidsregels behorende bij de subsidieverordening welzijn en sport gemeente Eijsden voor het laatst aangepast. De hoogte van de subsidie voor verenigingen wordt jaarlijks bijgesteld aan de hand van de Consumenten Prijs Index tenzij de raad anders beslist. Het subsidiebedrag is opgebouwd uit een vast bedrag (basis) per vereniging en een variabel bedrag, afhankelijk van het aantal (jeugd)leden. Daarnaast kan er ook subsidie voor jubilea worden aangevraagd. Daarnaast ontvangt bijvoorbeeld de Maasmarathon een vast subsidiebedrag. Ook voor de ondersteuning van Meer Bewegen voor ouderen stelt de gemeente subsidie beschikbaar.

Verenigingen geven aan dat de laatste jaren de huren omhoog zijn gegaan maar de subsidie gelijk is gebleven. Hierdoor zijn bij een aantal verenigingen financiële knelpunten ontstaan.

Momenteel wordt de subsidiesystematiek niet direct ingezet als sturingsinstrument. Er is naast een variabel bedrag naar aanleiding van het aantal jeugdleden geen extra stimuleringssubsidie beschikbaar op het gebied van doelgroepen of maatschappelijke activiteiten.

Vanuit landelijk en provinciaal beleid worden steeds meer pilotsubsidies en stimuleringsubsidies ingezet bij sport, school en buurt/wijken. Het meest recente voorbeeld is de subsidieregeling 'Impuls, brede scholen en cultuur'. Daarnaast is er ook aandacht voor vernieuwend sportaanbod en vitale verenigingen. Gemeente Eijsden ziet hier kansen in en speelt hier op in. De structurele verankering van stimuleringsregelingen vraagt wel aandacht.

6.2 Visie en ambities

Subsidies en tarieven zijn geen doel op zich, maar worden ingezet als instrumenten om de doelstellingen en ambities van het sportbeleid te realiseren. De laagdrempeligheid van de sport wordt in belangrijke mate bepaald door de hoogte van de subsidies en tarieven. Daarnaast kan subsidie ingezet worden als belangrijk stimuleringsmiddel voor verenigingen.

Als het gaat om externe subsidie-impulsen wil Eijsden actief blijven. Dit kan alleen als daar intern capaciteit voor is en als er een beleidsmatige basis aanwezig is. De uitdaging is om succesvolle subsidie-impulsen te continueren.

Ambities:

- Het inzetten van stimulerende subsidieregels als sturingsinstrument.
- Verwerven en continueren van landelijke stimuleringsmiddelen.

Hoofdstuk 7 Sport en bewegen in relatie tot programmaliijnen

7.1 Inleiding

Het is voor de gemeente van belang dat sport als sector veel minder geïsoleerd komt te staan ten opzichte van andere sectoren in de gemeente Eijsden. Sport en gezondheid, sport en onderwijs, sport en economische zaken, sport en toerisme, sport en welzijn en sport en ruimtelijke ordening hebben bijvoorbeeld duidelijke raakvlakken. Diverse maatschappelijke ontwikkelingen vereisen een integrale gemeentelijke aanpak. Sport is de laatste jaren uitgegroeid tot dé sector die een voorbeeldfunctie vormt voor beleidsterreinoverschrijdende samenwerking. Sport als doel is namelijk verworden tot sport als middel. Sport wordt in toenemende mate ingezet voor de doelstellingen die binnen de terreinen welzijn en onderwijs zijn vastgelegd. Voorbeelden zijn: de verankering van sport binnen de brede school, het BOS project, de nieuwe combinatiefunctionarissen cultuur-onderwijs-sport en de rol van sport bij de vormgeving van tussen- en naschoolse opvangmogelijkheden. Om sport te laten uitgroeien tot verbindingsfactor, die ook voor de lange termijn het cement vormt, moet sport verankerd worden in gemeentelijk beleid. Alleen door het voeren van een intersectoraal (sport)beleid kunnen de sociaal-maatschappelijke voordelen van sport en bewegen worden geoptimaliseerd en de directe relatie met overige sectoren worden versterkt.

7.2 Visie en ambities

Door het voeren van een intersectoraal (sport)beleid kunnen de sociaal-maatschappelijke voordelen worden geoptimaliseerd en de directe relaties met de overige sectoren worden versterkt. In onderstaande tabel wordt een aantal programma's benoemd waarbij doelstellingen benoemd zijn waar dwarsverbanden met sport en bewegen mogelijk zijn.

Programma's gemeente Eijsden	Benoemde visie/doelstellingen in gemeentelijke programma's	Kansen/ambities kadernota sport en bewegen
1 Algemeen bestuur	Een vitaal samenwerkingsverband tussen Eijsden en Margraten en met Voeren en Visé met als kernactiviteiten milieu, economie, toerisme, veiligheid en (drugs)criminaliteitpreventie. Heldere afspraken tussen gemeente, burgers, bedrijven en instellingen.	Samenwerking met diverse gemeenten door middel van een netwerk aan route's (wandelen, fietsen). Het inrichten van een sportnetwerk waarin alle partners zijn betrokken. Het inrichten van een overlegstructuur met alle sportverenigingen.
2 Openbare orde en veiligheid	Creëren van een veilig Eijsden. Structureel overleg tussen burgemeester, politie, jongerenwerker en hangjongeren.	De leefbaarheid en sociale cohesie mede verbeteren door de inzet van sport en bewegen. Inzet van sport en bewegen bij jongerenwerk om overlast van hangjongeren

		<p>te beperken.</p> <p>Het ontwikkelen van voldoende uitdagende beweegmogelijkheden voor jongeren.</p>
4 Economische zaken en toerisme	<p>Bevorderen van toerisme. Grensoverschrijdende toeristische routes met aandacht voor culturele, landschappelijke en sportieve elementen aanleggen.</p>	<p>Het aanbieden van sportieve arrangementen in het kader van de toeristische visie.</p> <p>Samenwerking met Belgische grensgemeenten en participeren in Interreg projecten.</p> <p>Ontwikkelen van sportieve arrangementen bij toeristische routes.</p> <p>Ontwikkeling van sport- en beweegmogelijkheden door de aanleg van voorzieningen in de openbare ruimte die tevens dienst doen voor recreatieve en toeristische doeleinden.</p>
5 Onderwijs, peuterspeelzalen en kinderopvang	<p>Regie voeren in een intensieve samenwerking van alle actoren die verantwoordelijkheid dragen bij de opvoeding van Eijsdense jongeren.</p> <p>Gymnastiekonderwijs.</p>	<p>Er komt een intensievere samenwerking tussen het onderwijs, lokale sportaanbieders en de buurt.</p> <p>Het onderwijs wordt een belangrijke partner bij de uitvoering van het sport en beweegbeleid.</p> <p>De gemeente biedt professionele ondersteuning aan het basisonderwijs ter verbetering van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs en ter ondersteuning van de sportverenigingen.</p> <p>Het onderwijs en de buitenschoolse opvangorganisaties bieden vijf beweegmomenten per week.</p> <p>Het middelbaar onderwijs</p>

		<p>organiseert maatschappelijke stages bij sportverenigingen. Dit om de oudere jeugd te stimuleren vrijwilligerswerk uit te voeren.</p> <p>Brede school ontwikkeling en realiseren van sportarrangementen.</p> <p>Het realiseren van een kwalitatief goede invulling van het gymnastiekonderwijs.</p> <p>Uitdagende en openbare speelvoorzieningen bij de scholen.</p>
6 Cultuur en recreatie	<p>Het beschikken over voldoende faciliteiten voor actieve dan wel passieve vrijetijdsbesteding op het terrein van Cultuur, Sport en Recreatie, dit ter bevordering van de sociale samenhang en de leefbaarheid in de kernen en daarnaast- voor zover het sport betreft- ter bevordering van de lichamelijke gezondheid van de inwoners.</p>	<p>Gemeente Eijsden gaat zich inzetten om hun werknemers te stimuleren fitter en gezonder te worden.</p> <p>De sportvereniging is de belangrijkste partner bij de uitvoering van het sport en beweegbeleid.</p> <p>Op bestuurlijk niveau samenwerking tussen verenigingen bevorderen en stimuleren tot fusie initiatieven.</p> <p>Het bieden van inhoudelijke ondersteuning aan verenigingen.</p> <p>Multifunctioneel inzetten van verenigingsaccommodaties</p> <p>Vernieuwing van de gemeentelijke huisvestingsrapportage.</p> <p>Het inzetten van stimulerende subsidieregels als sturingsinstrument.</p> <p>Verwerven en continueren van landelijke stimuleringsmiddelen.</p>

8 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	Het doel is om iedere inwoner van de gemeente de mogelijkheden te bieden om aan de samenleving deel te nemen. Zwaartepunt ligt bij ouderen, gehandicapten en minima	Ouderen worden in beweging gebracht en gehouden. Inzicht in vraag en aanbod voor inactieven en kwetsbare doelgroepen. Inactieven en kwetsbare doelgroepen gaan en blijven sporten en bewegen.
9 Volksgezondheid	Een zorgaanbod dat de gezondheidstoestand van inwoners in de gemeente Eijsden verbetert.	Vermindering gezondheidsachterstanden (overgewicht, diabetes, hart- en vaatziekten, depressie) door de inzet van sporten en bewegen.
11 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting en natuurontwikkeling	Het realiseren van een aantrekkelijke gemeente met een veilige leefomgeving.	Uitvoering geven aan het speelvoorzieningenbeleid Speelvoorzieningen voor de jeugd, veilige fiets- en wandelpaden, voldoende sportvoorzieningen en recreatiemogelijkheden in de natuur.

In het uitvoeringsprogramma worden de ambities en kansen verder uitgewerkt.